

Svenska Naturskyddsföreningen
Upplands-Bro

Ulf Lindahl

YTTRANDE

2014-09-27

Förslag till detaljplaneprogram för Säbyholm (del av Säbyholm 5:1) Bro

Naturskyddsföreningen har beretts möjlighet att, senast den 1 oktober 2014, inkomma med synpunkter på rubricerat förslag till detaljplaneprogram.

Programområdet

Programområdet omfattar det tidigare Naturbruksgymnasiets domäner samt ett mindre område vid Säbyholmsviken. Den totala arealen uppgår till ca 28 hektar. Strandskydd 300 meter gäller för området vid Säbyholmsviken samt för en mindre del av f.d. skolområdet. Programområdet utgörs huvudsakligen av ett vackert parklandskap med värdefull vegetation. De 100 år gamla byggnaderna i nationalromantisk stil ligger väl inplacerade i landskapet. Här finns också byggnader från 1970- och 1990-talen. Hela programområdet ingår i ett riksintresse för kulturmiljön.

Detaljplaneprogrammet

Programmet syftar till att ta fram riktlinjer för det kommande detaljplanearbetet, där området pietetsfullt avses planläggas för bostäder, verksamheter, kommersiella lokaler samt lokaler för undervisning och omsorg. Ca 100 lägenheter i nya byggnader samt 50-75 lägenheter i befintliga byggnader beräknas kunna skapas. En kulturmiljöutredning har också tagits fram där områdets riksintressanta kulturmiljövärden redovisas. De gamla träden och alléerna är en del av dessa värden.

Kommunen avser också göra en MKB eftersom betydande påverkan på miljön förväntas.

Naturskyddsföreningens synpunkter

Föreningen finner kommunens övergripande grepp i programmet vara bra. Förutsättningen för att kunna skapa ett attraktivt bostadsområde är mycket god. Programmet redovisar lovvärda intentioner att bevara och utveckla såväl de värdefulla byggnaderna som park- och landskapsvärdena.

Den nya bebyggelsen föreslås i huvudsak lokaliserad till de öppna ytorna utan värdefull natur och parkvegetation. Den befintliga karaktären med ”hus i park” kan behållas och kompletteras. De smala, slingrande vägarna kan i huvudsak behållas och ges gårdsgatustatus innebärande att all motorfordonstrafik skall framföras på de gåendes villkor. De smala vägarna (under 5 meters bredd) betyder mycket för områdets skala och identitet. I programmet redovisas fem ”parkvillor” som befintliga. Dessa byggnader finns ej i verkligheten.

Inom två områden redovisar programkartan ingrepp i vegetationen. Det gäller norra delen av ”Trädgårdskvarteret” där den gamla trädskolan ersätts med bebyggelse samt området söder om bollplanen där kvarteret ”Bygatan” ganska brutalt spolierar befintlig vegetation. Inom det sistnämnda området växer två stora askar på ömse sidor om det planerade centrumstråket. Möjligheten att bevara dessa träd i kvarteret bör studeras.

I remisshandlingarna ingår inte någon vegetationsanalys. Föreningen anser att en sådan bör göras. En sådan utredning bör ligga till grund för överväganden och bedömningar avseende möjligheterna att ha kvar träd bland nya byggnader. Det handlar om trädens kondition och skadebild, om trädens förmåga att klara beskärningar och grundvattensänkningar. De ovan nämnda askarna är ett sådant exempel.

Inom området finns också träd som kan utgöra olycksrisker såsom popplarna sydost om huvudbyggnaden. Trädanalysen bör ta ställning till vad som ska hända med dessa stora, dåliga popplar.

Rösaringsvägens allé består förutom av lind av ask, lönn och oxel. Intentionerna rörande denna allés framtid bör studeras. Skall på sikt eftersträvas enhetlighet?

Trädanalysen bör också ta ställning till vad som skall hända med kalhyggarna vid elevhemmen Bergängen och Skoga. Olyckligtvis har alla träd tagits ned här och den värdefulla, visuella förankringen av byggnaderna i landskapet spolierats. Byggnaderna exponeras nu i landskapet på ett trist sätt. Avverkningen, som omfattar många stora askar, lär ha berott på missförstånd och språkförbistring. Nu återstår att bestämma vad som skall ske avseende behov av nyplantering eller tillvaratagande av lämpligt sly, som skolas till träd. När bebyggelsen i kvarteren ”Lantliv” kommit till stånd mildras dock effekterna av avverkningen och landskapsexponeringen minskar.

I programmet nämns lindallén från skolområdet till Säbyholmsviken. Denna allé består, söder om Smidövägen, av övervägande klibbal. Allén är ett viktigt element i landskapet och skulle kunna bli en cykel/gångförbindelse till en eventuell badplats. Allén ligger emellertid utanför programområdet.

Vid Säbyholmsviken föreslår programmet en badplats och fritidsbåtshamn. Det har tidigare funnits bad och bryggor här. Under senare delen av 1800-talet fanns en ångbåtsbrygga i Säbyholmsviken. Området har 300 meters strandskydd idag och det krävs givetvis omfattande utredningar och analyser av miljö- och naturvärdesrelaterade frågor för att komma vidare i planeringen. Fritidsbåtshamnar med sina vinteruppställningsytor är ofta en belastning för miljön.

Kommunen har beslutat att en MKB skall göras eftersom betydande miljöpåverkan förväntas. Naturskyddsföreningen anser att det är viktigt att arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen blir en del av planprocessen från början och inte, som så ofta, pliktskyldigast görs när detaljplanen i princip är färdig. Genom att låta MKB-arbetet genomsyra hela program- och planarbetet med överväganden, analyser och bedömningar av olika alternativ ger man planen en helt annan tyngd och kanske kvalitet jämfört med om MKB:n görs i efterhand och endast redovisar nollalternativet, dvs att ingenting görs, som alternativ.

Föreningens förhoppning är, att de synpunkter föreningen redovisar i detta yttrande, blir till nytta för själva detaljplaneutformningen och också för det MKB:arbete som förhoppningsvis redan startats.

För Svenska Naturskyddsföreningen
Upplands-Bro

Per-Ola Björn
Ordförande